

УДК 027.5(477.42):050(093.3)

Сергій Мішук,

д-р іст. наук, провідний науковий співробітник Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського

Ірина Приймак,

аспірантка Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського

Житомирська публічна бібліотека: заснування та історія становлення (за матеріалами часопису «Волынские губернские ведомости»)

У статті висвітлюється діяльність Житомирської публічної бібліотеки з середини 60-х років і до кінця XIX ст. за матеріалами офіційного часопису «Волынские губернские ведомости». Авторська увага зацентрована на матеріально-технічному забезпеченні та утриманні бібліотеки. Розкривається динаміка надходження коштів до бібліотеки та видатків на формування фондів.

К л ю ч о в і с л о в а: Житомирська публічна бібліотека, «Волынские губернские ведомости», матеріально-технічне забезпечення бібліотеки, поповнення бібліотечних фондів.

Житомирська публічна бібліотека має 150-річну історію. Вона була заснована у 1866 р., після багаторічних спроб і перемовин з приводу її заснування. Перші згадки про публічну бібліотеку в губернському місті Житомир з'явилися ще в 30-ті роки XIX ст. Так, у 1830 р. граф М. С. Мордвинов запропонував створити мережу губернських публічних бібліотек по всьому Південно-Західному краю.

Підступаючись до реалізації висловленої ідеї, влада у січні 1835 р. відкриває у Житомирі міську бібліотеку-читальню. На момент відкриття її фонд становив лише декілька десятків книг. Хоча вже в травні 1835 р. бібліотека нараховувала 108 творів у 290 томах, більшість з яких було пожертвовано. Через п'ять років фонд бібліотеки зріс до 208 творів польською мовою; 86 – французькою; 33 – німецькою; 196 – оригінальних латинських, перекладених з російської на латинську, латинських лексиконів і граматик латинської мови; 34 – оригінальних грецьких, перекладених з грецької на російську, хрестоматій і граматик грецької мови. Більшість цих творів складалася із декількох томів. Невідомим залишається бібліотечний фонд російською мовою [1, с. 77].

Реальний же процес поширення (заснування) публічних бібліотек у краї розпочався лише на початку 60-х років XIX ст. Саме в цей період було засновано найбільші в Південно-Західному краї публічні бібліотеки – у Києві, Житомирі та Кам'янець-Подільському, які існують і сьогодні.

Історія становлення Житомирської публічної бібліотеки нерозривно пов'язана з соціально-культурним розвитком Південно-Західного краю загалом і Волині зокрема. Історіографія Житомирської книгозбірні, на жаль, невелика. Це, зокрема, статті В. Пивоварова, І. Приймак, кілька історичних нарисів та коротких згадок [19]. Надійним підґрунтям подальших пошуків у цьому напрямі є архівні джерела, зокрема щорічні бібліотечні звіти. Ці матеріали дають змогу дослідникам детально проаналізувати не лише матеріальну базу тієї чи іншої бібліотеки, а й коло її читачів, їх соціальний статус, матеріальне становище та літературні уподобання.

Мета статті – висвітлити діяльність однієї з перших у Південно-Західному краї публічних бібліотек – Житомирской русской публичной библиотеки.

Джерельною базою дослідження виступають бібліотечні звіти, надруковані в офіційному часописі Волинської губернії «Волынских губернских ведомостях», зокрема за 1869–1871, 1874, 1878–1880, 1885–1886, 1891–1892 рр., та в часописі «Волинь» за 1895–1896 рр. На сьогодні переважна більшість випусків «Волынских губернских ведомостей» зберігається у Державному архіві Житомирської області, відділі газетних фондів Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського та Російській національній бібліотеці у Санкт-Петербурзі.

Отже, 10 квітня 1866 р., в присутності численної публіки, яка складалася із представників усіх

станів, було урочисто відкрито публічну бібліотеку у Житомирі [20, с. 11]. У своїй промові з нагоди відкриття бібліотеки Голова її Розпорядчого Комітету А. М. Богаєвський зазначив, що «думка про заснування в м. Житомирі публічної бібліотеки виникла два роки тому»¹ [2, с. 132]. Колишній генерал-губернатор М. М. Анненков звернув увагу на відсутність у Південно-Західному краї публічних бібліотек та наголосив, що їх заснування, особливо у губернських містах, матиме значний вплив на підтримку та розвиток освіти у суспільстві [20, с. 5]. Таку думку він висловив у своєму листі від 11 квітня 1864 р. до Волинського губернатора М. І. Черткова. У ньому йшлося також про пошук можливостей і засобів для заснування в Житомирі публічної бібліотеки, яка б надавала можливість охочим читати книжки якщо й не безоплатно, то хоча б за невелику платню. М. І. Чертков підтримав цю ідею, однак наголосив на необхідності підтримки з боку держави у такій соціально та культурно значущій справі [2, с. 132].

Таким чином, справа зрушилась з місця. 26 серпня 1864 р. були виділені кошти з державного бюджету на першочергове облаштування публічної бібліотеки. Волинський губернатор одразу взявся за складання статуту майбутньої книгозбірні, а також кошторису першочергових витрат. Проте на вищому державному рівні вирішили комісійно обговорити і скласти Типовий статут для публічних бібліотек у губернських містах. Статут публічних бібліотек у Києві, Житомирі та Кам'янець-Подільському було затверджено міністром внутрішніх справ, статс-секретарем П. О. Валуєвим 5 липня 1865 р. та надруковано у «Волинских губернских ведомостях» (1865 р., № 36).

На той час вже почали надходити перші добровільні пожертви на облаштування бібліотеки в Житомирі. Відповідно до § 2 Статуту, особи, які жертвували на користь бібліотеки більше 5 руб. ставали членами бібліотеки. Саме їх було запрошено 15 жовтня 1865 р. на збори для обрання Розпорядчого Комітету бібліотеки. Більшістю голосів на зборах було обрано трьох членів: Ф. А. Кітченка, С. В. Філоненка, М. І. Офросимова. На підставі § 3 Статуту, губернатор призначив ще двох членів – А. М. Богаєвського і Д. І. Останкова. Після вибуття зі складу Комітету Д. І. Останкова його місце зайняв директор училища Волинської губернії І. Я. Ростопцев. Головою Розпорядчого Комітету обрали А. М. Богаєвського, а казначесм –

Ф. А. Кітченка. З цього моменту й почалась активна робота з облаштування бібліотеки та комплектування її фондів.

На Розпорядчий Комітет було покладено цілу низку обов'язків, зокрема: обрання бібліотекаря; щомісячна ревізія фінансових надходжень; щорічна ревізія всього майна бібліотеки; пошук засобів і джерел для її розвитку та покращення матеріальної бази; поповнення її фондів книгами та періодичними виданнями; складання річних звітів про діяльність бібліотеки, що мали друкуватися у «Волинских губернских ведомостях».

Напередодні відкриття Житомирської публічної бібліотеки їй була виділена одноразова сума в розмірі 3000 руб., а також субсидія на першочергові заходи для її облаштування в розмірі 2000 руб. Крім того, станом на 1 квітня 1866 р. від громади надійшло добровільних пожертв на суму 1138 руб. 63 коп., зокрема: від членів-засновників бібліотеки, його Високопреосвященства Антонія, Архієпископа Волинського та його Ясновельможності М. І. Черткова – 200 руб.; від дійсних членів бібліотеки – 617 руб.; від інших категорій громадян – 321 руб. 63 коп.

Зібрані кошти використовувалися таким чином: на першочергове облаштування будинку під приміщення бібліотеки – 1199 руб. 1 коп.; заробітна плата бібліотекаря, його помічника та служителя бібліотеки – 125 руб. 33 коп.²; на канцелярське приладдя, опалення приміщення, друк Статуту, придбання необхідних записників, реєстрів і поштової кореспонденції – 113 руб. 10 коп.; передплата періодичних видань на поточний рік – 526 руб. 6 коп.; придбання книжок – 1791 руб. 21 коп.; на опрацювання книг – 220 руб. 19 коп.

Отже, як бачимо, основну частину бюджету Житомирської публічної бібліотеки на момент її відкриття становили державна субсидія та добровільні пожертви небайдужих членів суспільства. Усі ці надходження витрачалися на її утримання – передплату періодичних видань та придбання книг, облаштування приміщень, а також на заробітну плату бібліотечних працівників.

Необхідно звернути увагу на кошти, які надходили до бібліотеки від передплатників³. Вони

² Кількість працівників бібліотеки з часом зростала, як і зростала їх заробітна плата.

³ Передплатник – особа, яка за певну плату мала право читати книги та журнали за межами бібліотеки (брати додому). Газети дозволялося читати лише в приміщенні бібліотеки.

¹ Мається на увазі 1864 рік (Прим. авт.).

поділялися на дві категорії. Передплатники 1-ї категорії сплачували на рік 10 руб., за півріччя – 5 руб. 50 коп., за місяць – 1 руб.; передплатники 2-ї категорії сплачували за рік 6 руб., за півріччя – 3 руб. 50 коп., за місяць – 60 коп. До речі, річні передплатники користувалися званням дійсних членів бібліотеки та брали участь у загальних річних зборах.

Більш детальна картина надходжень коштів до Житомирської публічної бібліотеки представлена у табл. 1, де наведено основні джерела поповнення фінансових ресурсів бібліотеки, зокрема: субсидія від держави; добровільні пожертви від небайдужих громадян; членські внески; збір за право читання в бібліотеці; прибуток від продажу книг, періодичних видань та каталогів; прибуток від банківських операцій тощо.

Таблиця 1

Надходження коштів до бібліотеки⁴

	1869 рік [4]	1870 рік [12]	1871 рік [5]	1874 рік [6]	1877 рік [11]	1878 рік [16]	1879 рік [15]	1880 рік [7]	1885 рік [8]	1886 рік [14]	1895 рік [3]
Субсидія	900 р.	900 р.	800 р.	800 р.	800 р.	800 р.	800 р.	800 р.	800 р.	800 р.	227 р.
Членські внески	201 р.	570 р.	250 р.	175 р.	116 р.	152 р.	156 р.	182 р.	160 р.	107 р.	
Добровільні пожертви	24 к.	47 р.	70 к.	60 к.	---	---	---	---	---	---	
Збір за право читання	681 р.	789 р.	759 р.	1183 р.	1311 р.	1351 р.	1473 р.	1556 р.	1581 р.	1524 р.	1728 р.
Прибуток від продажу книг, періодичних, каталогів	3 р.	30 р.	15 р.	10 р.	10 р.	9 р.	20 р.	28 р.	392 р.	48 р.	
Прибуток від банківських операцій	60 к.	40 к.	80 к.	80 к.	45 к.	30 к.	5 к.	85 к.	34 к.	29 к.	
Інші надходження	35 к.	491 р.	277 р.	321 р.	357 р.	357 р.	394 р.	235 р.	522 р.	536 р.	
	93 к.	52 к.	25 к.	25 к.	50 к.	50 к.	85 к.	34 к.	48 к.	29 к.	
Усього:	1786 р.	2829 р.	2102 р.	2490 р.	2595 р.	2670 р.	2844 р.	2801 р.	3609 р.	3017 р.	3518 р.
	24 к.	8 к.	97 к.	61 к.	50 к.	30 к.	2844 р.	64 к.	5 к.	9 к.	95 к.

Огляд звітів бібліотеки у «Ведомостях» дає підстави констатувати, що державна субсидія в розмірі 3000 руб. виплачувалась установі лише упродовж перших трьох років її існування, а надалі вона становила лише 900 руб. у 1870 р. та 800 руб. у подальшому. Це загалом зрозуміло, адже в перші роки функціонування Житомирської публічної бібліотеки необхідні були значні кошти на її першочергове облаштування та створення відповідної матеріально-технічної бази. У наступні роки кошти головним чином спрямовувалися на поповнення бібліотечних фондів та на належне їх зберігання.

Водночас, збір коштів за право читання, зокрема від передплатників, від щоденних відвідувачів та штрафні санкції за порушення термінів повернення книг до бібліотеки, щороку збільшувалися. Це є свідченням того, що бібліотека набувала дедалі

вагомішого значення не тільки для освіченої публіки, а й для пересічних громадян, які мали жагу до знань, бажання читати твори художньої літератури, бути в курсі останніх політичних, економічних та культурних новин.

Варто зауважити, що між кількістю членів бібліотеки і кількістю зборів не простежується пропорційність, навпаки зі зменшенням кількості членських внесків збільшується збір з передплатників і зі щоденних відвідувачів. У цьому легко переконатися, якщо порівняти статистичні дані. Так, у 1869 р. при 90 членах збір з передплатників нечленів бібліотеки становив 550 руб. 40 коп., зі щоденних відвідувачів – 75 руб. 75 коп., а у 1870 р. при 59 членах з передплатників було зібрано 634 руб. 10 коп., зі щоденних відвідувачів – 113 руб. 85 коп. Звичайно, тут слід зважати і на конкуренцію, що виникла в результаті видачі книг із книгарні Менчиця [12, с. 4].

З часом бібліотека почала самостійно заробляти кошти, зокрема шляхом продажу книг та періодичних видань, які були у бібліотеці в декількох примірниках, а також виставляючи на продаж каталоги. Важливу статтю прибутків бібліотеки становили надходження від банківських операцій, зокрема, це відсотки з банківських білетів та дохід від курсової різниці по білетах державного банку [12, с. 3].

Крім того, були надходження від продажу рухомого і нерухомого майна. Наприклад, у 1885 р. бібліотека отримала прибуток від продажу сараю у розмірі 77 руб., від продажу шкіри – 5 руб. Однак того ж року було використано на будівництво нового сараю та встановлення воріт 334 руб. 2 коп. [8, с. 7].

Не менший інтерес становлять витрати на матеріально-технічне забезпечення Житомирської публічної бібліотеки, які щороку збільшувалися (табл. 2).

Таблиця 2

Витрати на утримання бібліотеки

	1869 рік [4]	1870 рік [12]	1871 рік [5]	1874 рік [6]	1877 рік [11]	1878 рік [16]	1879 рік [15]	1880 рік [7]	1885 рік [8]	1886 рік [14]	1895 рік [3]
Придбання книг, періодичних видань та їх опрацювання	1549 р.	510 р.	1019 р.	1255 р.	962 р.	1308 р.	1118 р.	1272 р.	1012 р.	999 р.	876 р.
Друк каталогів	87 р.	47 р.	21 р.	---	---	12 р.	77 р.	---	250 р.	414 р.	
	29 ¼ к.	20 ½ к.	30 к.				57 к.		33 к.	93 к.	
Утримання бібліотеки (освітлення, опалення, ремонт, придбання меблів тощо)	116 р.	179 р.	175 р.	472 р.	667 р.	151 р.	239 р.	274 р.	514 р.	114 р.	
	37 к.	36 к.	88 к.	32 к.	63 к.	27 к.	32 к.	73 к.	98 к.	29 к.	
Заробітна плата та винагороди працівникам	448 р.	402 р.	411 р.	426 р.	525 р.	598 р.	676 р.	684 р.	930 р.	966 р.	
Страховання майна	74 р.	47 р.	74 р.	133 р.	153 р.	136 р.	158 р.	158 р.	246 р.	220 р.	
	87 к.	55 к.	55 к.	10 к.	40 к.	32 к.	32 к.	32 к.	44 к.		
Дрібні та канцелярські видатки	76 р.	63 р.	29 р.	59 р.	43 р.	66 р.	38 р.	75 р.	98 р.	92 р.	
	7 ¾ к.	33 к.	6 к.	33 к.	43 р.	62 к.	47 к.	58 к.	9 к.	61 к.	
Усього:	2352 р.	1249 р.	1731 р.	2346 р.	2351 р.	2273 р.	2308 р.	2465 р.	3052 р.	2807 р.	2536 р.
	½ к.	99 ½ к.	65 к.	27 к.	93 к.	18 к.	55 к.	49 к.	82 к.	22 к.	70 к.

⁴ Інформація у звітах за 1867–1874 рр. подавалася не за календарним роком, а за період з 1 квітня попереднього року до 1 квітня поточного року.

Лева частка видатків бібліотеки йшла на придбання книг, на передплату періодичних видань та їх опрацювання, а також на друк каталогів. Ураховуючи, що фонди бібліотеки постійно збільшувалися, поповнювалися новими виданнями, адміністрація бібліотеки змушена була друкувати оновлені та розширені каталоги майже щороку. За даними часопису «Волынские губернские ведомости», друк каталогів відбувався у 1869, 1870, 1871, 1878, 1879, 1885 та 1886 рр.

Значні видатки були пов'язані з утриманням бібліотеки: її освітленням, опаленням, ремонтом приміщень та придбанням чи ремонтом меблів. Так, у 1874 р. на ремонт приміщень бібліотеки було витрачено 254 руб. 9 коп. [6, с. 30], а вже через три роки (1877 р.) на ці роботи витратили 434 руб. 50 коп. та на придбання меблів – 100 руб. 20 коп. [11, с. 4].

З 1896 р. значні кошти виділялися на будівництво нового приміщення бібліотеки. Загалом на новобудову планувалося виділити 17 000 руб. – увесь запасний капітал бібліотеки, який вона накопичила за час своєї діяльності [18, с. 3].

Варто звернути увагу на витрати бібліотеки, пов'язані з поповненням її фондів (табл. 3).

Таблиця 3

**Витрати на поповнення бібліотечних фондів
(придбання книг, періодичних видань та їх опрацювання)**

	1869 рік [4]	1870 рік [12]	1871 рік [5]	1874 рік [6]	1877 рік [11]	1878 рік [16]	1879 рік [15]	1880 рік [7]	1885 рік [8]	1886 рік [14]	1891 рік [9]	1892 рік [10]	1895 рік [3]
Придбання книг	1055 р. 73 ½ к.	186 р. 1 к.	571 р. 20 к.	627 р. 84 к.	210 р.	373 р. 60 к.	261 р. 2 к.	414 р. 6 к.	244 р. 69 к.	850 р. 19 к.	503 р. 45 к.	501 р. 21 к.	501 р. 21 к.
Передплата періодичних видань	363 р. 50 к.	241 р. 75 к.	323 р. 88 к.	455 р. 64 к.	590 р. 60 к.	710 р. 38 к.	727 р. 22 к.	704 р.	618 р. 29 к.	850 р. 19 к.	433 р. 91 к.	705 р. 27 к.	705 р. 27 к.
Опрацювання	130 р. 16 к.	82 р. 79 к.	124 р. 78 к.	172 р. 4 к.	162 р. 20 к.	188 р. 80 к.	130 р. 45 к.	154 р. 80 к.	150 р.	149 р. 20 к.	205 р. 73 к.	199 р. 83 к.	199 р. 83 к.
Усього	1549 р. 39½ к.	510 р. 55 к.	1019 р. 86 к.	1255 р. 52 к.	962 р. 80 к.	1308 р. 78 к.	1118 р. 87 к.	1272 р. 86 к.	1012 р. 98 к.	999 р. 39 к.	1143 р. 9 к.	1406 р. 31 к.	1406 р. 31 к.

Що характерно, з року в рік сума коштів на ці цілі суттєво коливалась. Кількість придбаних книг чи передплачених видань досить часто залежала від кількості запитів, що надходили від відвідувачів бібліотеки, та від їх замовлень. Цікаво, що звичайною практикою у другій половині XIX ст. був друк значних за обсягом художніх творів у декількох послідовних номерах того чи іншого періодичного видання. Наприкінці року працівники бібліотеки розшивали такі журнали, формували художні твори в окремі томи і замовляли для них оправу. Саме тому значна частина коштів бібліотеки йшла на опрацювання творів.

Отже, ми бачимо, що Житомирська публічна бібліотека з часу свого заснування в 1866 р. і до кінця XIX ст. стабільно розвивалася. Зокрема, це

відбувалося за рахунок збільшення витрат на її утримання та покращення матеріально-технічного забезпечення. З року в рік керівництво бібліотеки, враховуючи літературні уподобання читачів, передплачували значну кількість періодичних видань та придбавали популярні в той час художні твори. Для зручності читачів бібліотека майже щороку перевидавала каталоги або друкувала додатки до них.

Розпорядчий Комітет, зважаючи на соціальну значущість бібліотеки та важливість покращення її матеріально-технічної бази, вдавався до різноманітних банківських операцій, що, в свою чергу, давало можливість заробляти додаткові кошти на утримання бібліотеки та поповнення її фондів. Водночас покращувалося й оздоблення бібліотеки – в належному стані підтримувалися службові приміщення, читальний зал, ремонтувалися меблі та для більшої зручності відвідувачів придбавалися нові.

Варто зауважити, що Розпорядчий Комітет бібліотеки постійно турбувався про збереження майна. Воно було застраховане на випадок надзвичайних ситуацій, зокрема від пожежі, яка могла пошкодити або навіть знищити цінні бібліотечні фонди та музейні колекції.

Отже, Житомирська публічна бібліотека, постійно нарощуючи свої фонди, зміцнюючи матеріально-технічну базу, ставала дедалі вагомішим чинником культурного, духовного розвитку суспільства, активно сприяла піднесенню освітнього рівня населення Волинського краю.

Список використаних джерел

1. Куда девалась бывшая в Житомире публичная библиотека // Волынские губернские ведомости. – 1865. – № 14. – С. 77–78.
2. Открытие Житомирской публичной библиотеки. Речь Богаевского // Волынские губернские ведомости. – 1866. – № 16. – С. 132–133.
3. Отчёт Житомирской публичной библиотеки за 1895 г. // Волянь. – 1896. – № 195, 5 сентября 1896 г. – С. 3.
4. Отчёт о состоянии Житомирской русской публичной библиотеки в 1869 году // Волынские губернские ведомости. – 1870. – № 45. – С. 3; № 46. – С. 3.
5. Отчёт Распорядительного Комитета Житомирской русской публичной библиотеки за 1871/72 год // Волынские губернские ведомости. – 1872. – № 33. – С. 5–7.
6. Отчёт Распорядительного Комитета Житомирской русской публичной библиотеки за 1874/75 год // Волынские губернские ведомости. – 1875. – № 40. – С. 3–4; № 41. – С. 3–4.
7. Отчёт Распорядительного Комитета Житомирской

русской публичной библиотеки. За 1880 год // Волынские губернские ведомости. – 1881. – № 21. – С. 4.

8. Отчёт Распорядительного Комитета Житомирской русской публичной библиотеки. За 1885 год / Волынские губернские ведомости. – 1886. – № 78. – С. 7–8.

9. Отчёт Распорядительного Комитета Житомирской русской публичной библиотеки за 1891 год // Волынские губернские ведомости. – 1892. – № 34. – С. 5–6.

10. Отчёт Распорядительного Комитета Житомирской русской публичной библиотеки за 1892 год // Волынские губернские ведомости. – 1893. – № 35. – С. 5.

11. Отчёт Распорядительного комитета Житомирской русской публичной библиотеки за 1877 год // Волынские губернские ведомости. – 1878. – № 67. – С. 4.

12. Отчёт Распорядительного комитета Житомирской русской публичной библиотеки, с 1 апреля 1870 г. по 1 апреля 1871 года // Волынские губернские ведомости. – 1871. – № 53. – С. 3–4.

13. Отчёт Распорядительного Комитета Житомирской русской публичной библиотеки за 1872/73 год // Волынские губернские ведомости. – 1873. – № 56. – С. 3; № 57. – С. 3.

14. Отчёт Распорядительного комитета Житомирской русской публичной библиотеки. За 1886 год // Волынские губернские ведомости. – 1887. – № 44. – С. 2–3.

15. Отчёт Распорядительного Комитета Житомирской Русской публичной Библиотеки. За 1879 год // Волынские губернские ведомости. – 1880. – № 19. – С. 3.

16. Отчёт Распорядительного Комитета Житомирской Русской публичной Библиотеки. За 1878 год // Волынские губернские ведомости. – 1879. – № 31. – С. 4.

17. *Пивоваров В. А.* Скарбниця знань (130 років Житомирській обласній універсальній науковій бібліотеці) // Діяльність бібліотек по збереженню культурної спадщини і відродженню духовності народу : Матеріали Всеукраїнської науково-краєзнавчої конференції до 130-річчя Житомирської обласної універсальної наукової бібліотеки 23–25 травня 1996 р. / В. А. Пивоваров ; відп. ред. М. Ю. Костиця. – Житомир : ВКФ «Поліграфіка», 1996. – С. 17–19.

18. Постройка здания для библиотеки // Волынь. – 1896. – № 86, 14 апреля 1896 года. – С. 3.

19. *Приймак І. В.* Книжковий фонд та читач Житомирської публічної бібліотеки // Рукописна та книжкова спадщина України / І. В. Приймак. – К., 2014. – Вип. 18. – С. 267–277.

20. *Рудченко І. Я.* Десять лет Житомирской русской публичной библиотеки (1866–1876) / И. Я. Рудченко. – Житомир : Губернская типография, 1876. – 55 с.

Стаття надійшла до редакції 15. 06. 2016 р.

UDC 027.5(477.42):050(093.3)

Serhii Mishchuk,

Doctor in Historical Sciences, Professor, Leading Researcher, Vernadsky National Library of Ukraine

Iryna Pryimak,

postgraduate student, Vernadsky National Library of Ukraine

THE ZHYTOMYR PUBLIC LIBRARY: FOUNDATION AND HISTORY OF BECOMING (BASED ON «VOLYNSKIE HUBERNSKIE VEDOMOSTI» NEWSPAPER)

The article describes the activities of the Zhytomyr public library since the mid of 60th and until the end of the nineteenth century. Based on the materials of the official publication of Volyn province – «Volynskie hubernskie vedomosti». Special attention is paid on the logistics of the library and its contents. An attempt was made to trace the dynamics of the receipt of funds to the library and the costs of its maintenance.

К е у о р д с: the Zhytomyr Public Library, «Volynskie hubernskie vedomosti», the logistics of the library, the replenishment of the library funds.

УДК 027.5(477.42):050(093.3)

Сергей Мищук,

д-р ист. наук, ведущий научный сотрудник НБУВ

Ирина Приймак,

аспирантка НБУВ

ЖИТОМИРСКАЯ ПУБЛИЧНАЯ БИБЛИОТЕКА: ОСНОВАНИЕ И ИСТОРИЯ СТАНОВЛЕНИЯ (ПО МАТЕРИАЛАМ ЖУРНАЛА «ВОЛЫНСКИЕ ГУБЕРНСКИЕ ВЕДОМОСТИ»)

В статье раскрывается деятельность Житомирской публичной библиотеки с середины 60-х гг. и до конца XIX в. на основе материалов официального издания – «Волынских губернских ведомостей». Акцентировано внимание на материально-техническом обеспечении библиотеки и её содержании. Прослеживается динамика поступлений средств в библиотеку и издержек на формирование её фондов.

К л ю ч е в ы е с л о в а: Житомирская публичная библиотека, «Волынские губернские ведомости», материально-техническое обеспечение библиотеки, пополнение библиотечных фондов.